

Christensen) nu for et Øjeblik siden. Den anden personlige Bemærkning angaar noget, som jeg har sagt. Jeg kan ikke huske det, men jeg tvivler ingenlunde paa, at den højtærede Minister har Ret, naar han siger, at jeg har sagt det i Aaret 1872. Hvad det angaar, er jeg ikke saa fast i mine Principper, men jeg indrømmer jo ogsaa villigt, at jeg har været længere i Rigsdagen end de 6 Aar, den højtærede Minister har siddet her. Men det tør jeg ikke sige, ikke en Gang for de sidste, lad os sige 10 Aars Vedkommende, at jeg aldrig skulde have udtalt noget her i Salen, som jeg nu maaske ikke vilde komme til at udtale lige det modsatte af. Det kan saamænd godt hænde. Saa konsekvent, som den højtærede Minister er paa det Punkt, er jeg ikke. Han erklærede nemlig, at han stod ved hvert Ord, han havde sagt i de 6 Aar, han havde siddet her. Jeg gratulerer den højtærede Minister, hvis han virkelig tør sige det og tør staa ved det.

Dernæst vil jeg gaa over til Loven. Min ene og meget store Anke mod Loven var den, at der gaves Indenrigsministeriet en alt for stor Magt. Det gaves der, naar man sammenlignede § 1, 1ste Stykke, med § 2, og der gaves det endvidere en endnu større Magt, naar man saa hen til § 1, 2det Stykke. Den højtærede Minister sagde saa: Ja, det kunde han nok erkende, at Magten paa det Punkt var temmelig stor, men det kunde nu ikke være anderledes, thi det var umuligt at indskrænke den Myndighed, som Ministeriet her forlangte, naar man i det hele taget vilde have Loven til at virke paa den Maade og i det Omfang, som Lovens Hensigt var. Ja, naturligvis. Det kan saamænd gerne være, at den højtærede Minister har Ret heri, at det maa blive overladt til ham eller hans Efterfølgere at gøre Lovens Omfang, saaledes som de ønske, det skal være. Saa sagde den højtærede Minister, at det vilde være en meget vanskelig Sag at komme til en Definition, som virkelig kunde indskrænke denne efter hans Mening nødvendige Myndighed. For øvrigt siger jeg, at den højtærede Minister dog gav en Antydning. Han sagde nemlig, at han skulde meget beklage, om man i denne Anledning vilde forhøje det Antal af 6 Arbejdere paa et Arbejdssted, som, naar han for øvrigt mente, at det var rigtigt, vilde kunne bringe vedkommende Arbejdssted ind under Lovens Bestemmelser. Det er jo en Maade at indskrænke Ministerens Myndighed meget betydeligt paa ved ikke

alt for lidt at forhøje det Antal Arbejdere, som skulle arbejde paa et Værksted, der drives fabrikmæssigt, f. Eks. fra 5 til 10, eller hvad man nu ellers kunde blive enig om, thi naar der stod et rimeligt Antal her, virkelig et saadant Antal, saa man kunde sige: Det er jo kun de store Bedrifter, det her kommer til at gælde om, ikke alle de smaa Bedrifter, som i Virkeligheden ville komme til at lide under denne Lov, de blive fri for det — saa var der allerede opnaaet ikke saa lidt, Ministerens Myndighed var ganske sikkert derigennem bleven indskrænket ikke saa lidt. Hvad det andet Punkt angaar, nemlig § 1, 2det Stykke, da vil jeg bemærke, at det vil være absolut umuligt for et Folketingsudvalg at affatte Bestemmelser, som paa den ene Side skulle gøre det muligt for Regeringen at udvide Loven ud over Fabrikker og de fabrikmæssigt drevne Værksteder, og paa den anden Side dog gøre Ministeriets Myndighed noget mere indskrænket, end her er fordret. Det, indrømmer jeg, er en Umulighed. Men hvis man gik den Vej at stryge dette 2det Stykke, var man jo ude over den Vanskelighed, og det vilde være en ganske overordentlig Fordel for Loven. Jeg vil tillade mig at henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, at vi for nogle Dage siden her i Tinget havde et Lovforslag for om Bagernæring. Det er den Vej, jeg ønsker at gaa. Jeg ønsker, at man skal definere Bestemmelserne om Fabrikker og fabrikmæssig drevne Værksteder saaledes, at den nødvendige Myndighed for Ministeren bliver saa ringe som mulig, og at man dernæst i de Virksomheder, som man ikke paa nogen Maade kan kalde Fabrikvirksomheder, lader dem afgøre ved specielle særlige Love, naar Forholdene og Omstændighederne tvinge en dertil. Det er den Vej, man kan gaa, og den er maaske slet ikke den galeste endda.

Dernæst omtalte den højtærede Minister særlig Kvindearbejdet. Det gjorde ham ondt, at jeg havde udtalt mig saa bestemt imod de Bestemmelser, som her ere optagne i Forslaget, hvorved Kvindernes Arbejdstid indskrænkes til 10 effektive Timer, som kun maa være om Dagen, og hvorved det forbydes dem, ligesom unge Mennesker, at arbejde paa Søn- og Helligdage. For det første mente den ærede Minister, at man ikke med Rette kunde sige, at derved blive Kvinderne umyndiggjorte. Nej, det har den ærede Minister Ret i, umyndiggjorte fuldt ud blive de ikke derved, men at deres personlige Myndighed,